

Dr. Kolláth György

A cím nem elírás, volt ilyen magyar szó. A prostituáltak jogosítványát (bárcáját) becézték így. A kifejezés arra asszociál, hogy sokévnnyi képmutató helybenjárás és ambivalens jogi kísérletezés után modern törvény születhet a prostitúció állami tűréséről és ennek megfelelő szabályozásáról. Horváth Csaba kerületi polgármester - tehetséges parlamenti képviselő - felkérésére szerkesztettem egy 4 §-ból álló tervezetet.

Írásom a formálódó szabályok sarokpontjait, azok hátterét és pár összefüggését mutatja be.

A jogban nincs tere – sem jövője – a szélsőségesen moralizáló, megvető-lekezelő megítélésnek. A maga módján üldözi tíz éve a törvény a tilos szex-tettet, évtizedek óta pedig annak kizsákmányolását. Nem kell ehhez hozzányúlni, kár felette új vitát nyitni. Elég volna bevasalni a nemzetközi (t)rendnek megfelelő, szigorú szabályokat. Értelmetlen volt viszont a törvényi úton 1999-ben elkövetett „emberkísérlet”. (Láttuk a jelszót: zónázzon csak minden prosti! Akkor inkább már a szoros emberfogás!?) Adódnék két kiinduló pont: egyrészt nonszensz, ha a továbbra is az állami kompetencia az impotencia szinonimája. Miként oldjuk meg a nagy államügyeket, ha e pity, ám felettébb vérbő területen annyira se vagyunk képesek, mint voltak eleink száz vagy ezer éve? Másrészt nem erőszak a disznótor, a vendégnek végképp nem az, aki tehát a szexbiznisztől irtózik, kerülje el. De ne ő határozza meg: másnak mit szabad, avagy még mit nem!? Nem lehet egy és ugyanazon mondatban valamiről egyszerre igent és nemet is állítani, tételezni. Mindent egybevetve a rendezés: bárca nélküli bizonyítvány, akár sikerül, akár nem.

Tervezetünk nem arról szól: szeretjük-e a prostitúciót, s a prostituáltakat. Kiirthatatlan jelenségnek tekintjük, melyet a józan állam – mivel felszámolni nem tud – megtűr, beilleszt a piacgazdaság és a jog(állam) rendjébe, ekként kezel, féken, illetve mederben tart. Rendszerint a prostituált az emberi méltóságában veszélyeztetett személy, többnyire vesztese, áldozata a szexbiznisznek. Nem fair az államnak ütni egyet rajta még, akaratlanul is hozzáláncolni a stricijéhez, vagy úgy adni neki jogot, hogy azzal élni sehogyse tudjon. Az se megoldás, hogy – elvakult paternalista-feminista nyomásra - a kuncaftba rúg bele egyet az ájtatoskodó közhatalom, csak hogy kvittek legyenek.

Nem várható társadalmi konszenzus az üzleti szex dolgában. Kiegyensúlyozott, többlépcsős érdekegyeztetés és törvényi szabályozás viszont szóba jöhet. E törvény kulcsa, hogy az ország jó 3000 településén központilag elrendelt egyenmegoldás nem képezhető, vagyis rá kell bízni az önkormányzatokra a rendezés zömét, miután a törvény korrekt kereteket jelöl ki. Tehát X községben, Y városban olyan „forró vigalom” lesz, mint amelyet a helyi honatyák megszabnak, lelkük rajta. Aki joggal protestál, mehet bíróságra. Várakozásunk szerint a prostitúció – korlátozott körben – rendes (átalányszerű) adófizető foglalkozássá válhat. Visszább szorulhat a kettős beszéd: sokan a szexipar körül teszik a szépet, ám mondják a csúnyát. Meddig még?

Hogy nézne ki a tervezet? A törvény kinyilvánítaná: megtűri azt a prostitúciót, amely sem országos, sem helyi jogszabállyal nem ellentétes. Megnyitná az utat – egyelőre a New York-i Egyezmény körén belül – az egyéni vállalkozásként gyakorolt szolgáltatásra, ha annak infrastruktúrájáról a prostituált maga gondoskodik, és e személyről megkülönböztető nyilvántartás sem készül. E nyitás nyomán a közterületekről teljesen és feltétlenül eltűnhet a prostitúció: aki pedig ezt szolgáltatóként vagy kuncaftként megszegné, egyaránt felelősséggel tartoznék.

Második lépcsőben a New York-i Egyezményben való részvétel felülvizsgálata indulhatna el. Itt hatályos törvényerejű rendelet szab ma korlátot, továbbá az Egyezményben egy éves moratórium áll a felmondásra nézve. Tárgyalni kell arról, hogy Magyarország – az egyezményes célok megtartása mellett – hogyan tudja elérni: kellő jogi korlátok között vigalmi

Cím
Törvény
Dátum
2003.10.28.

Dr. Kolláth György

negyedek, továbbá bordélyházak legyenek megnyithatók. Valamikor 2005-re tehető, hogy az egyezményes részvételünk sorsa eldőlt (ez nem a halálbüntetés visszaállítását illető reménytelen próbálkozás pandantja). Ekkortól a helyi önkormányzatok rendeletben szabályozták: településükön - a túrés ésszerű mértéke szerint - melyek a vígalmi negyed és a bordélyház létesítésének, működésének minimum-feltételei és előírásai, továbbá hogyan alakul ezek meglétének folyamatos hatósági ellenőrzése. Milyen előírások képződhetnek itt? Például szabály arról, hogy hol helyezhető el ilyen objektum, mik a védőtávolságok, melyek a belátást, a hanghatást, a „munkatársi” létszámot, korösszetételt illető korlátozások, mekkora legyen a befogadóképesség, mi vonatkozzék a nyitva tartásra – és így tovább. Törvényi határidőn belül ilyen helyi rendeletnek kell lennie. Egyetlen város sem tehetné meg, hogy indirekt módon a teljes közigazgatási területén belül elutálja a „tisztos ipart”. Ha mégis ezt tenné, bárki perben kérhetné a bíróság döntését, mely kötelezést is kimondhat a helyhatóságra nézve. Még egyszer szívatással, elüldözéssel kár próbálkozni.

A törvény keretbe foglalná: hol és hogyan érdemes korlátozni a prostitúciós szolgáltatás felajánlását. Ez is zavarja a lakosságot, nem szívesen veszi senki, ha a háza előtt flangálnak. Erről is – a mai, sajtóbeli korlátokat nem érintve – helyi jogalkotás szükséges. Elv, hogy a belterület teljes köre ebből sem zárható ki, vagyis a jog mutasson elemi megértést és realitás-érzéklet azok iránt, akiktől jogkövetést vár el.

Zárásul három rövid utalás: az un. maffia-törvény rendelkezései (zóna-rendszer, méterek mérícskélése, sete-suta definíciók) eltűnnének, fennmaradna viszont a prostituáltak egészségügyi vizsgálata. Egyelőre alig(ha) várhatnánk, hogy a prostituáltak ÁFÁ-s számlát adnak, ezért átalány-rendszerű adózási modellt kellene részükre kiépíteni. Végül, bár nem a büntetésben kell keresni a megújítás lényegét, ám sokaknak jelentene elégtételt, ha a közterületi numera tettenért szabálysértőit - mindkét felet - megbüntetnék, elejét véve a mások megbotránkozását kiváltó aktusoknak.

Klasszikus műben olvasható felirat volt egykor a műintézmény falán: Elsőáldozás miatt zárva. Itthon talán most óvatos nyitás szele érezhető?